

ΣΟΦΙΑ 2017 SOFIA 2017

esejistická súťaž pre študentov

Ak (ne)zmeníme náš život, čaká nás lepšia alebo horšia budúcnosť?

Kam tento svet speje? Neraz sa pozastavujem nad touto otázkou, ktorú počúvam najmä z úst starších ľudí a dôchodcov. Dnešní mladí sú vraj celkom iní ako voľakedy. Myslím, že na tom nie je nič zvláštne. Veď sme predsa v inej dobe, veci sa menia, prostredie sa mení, možnosti sa menia, ľudia sa menia...? S čím teda nie sme spokojní a čo konkrétne zmeniť?

Alebo čo by sa stalo, ak by sme sa prestali meniť? Je osobný rast jedného človeka taký dôležitý pre spoločnosť, že má moc meniť budúcnosť v horšiu alebo lepšiu? Svet by isto vyzeral zaujímavo, keby sme tridsať rokov zastavili čas. Vyzeral by zaujímavo, ale v skutočnosti som presvedčená, že by to dopadlo priam tragicky, pretože som presvedčená, že ak prestaneme meniť náš život, čaká nás určite horšia budúcnosť.

Je otázne, či má život jednotlivca dopad na životy iných ľudí, respektíve spoločnosti do takej miery, že negatívne zasiahne budúcnosť. Ak však považujeme vzťahy medzi jednotlivcami za kľúčové k vytvoreniu spoločnosti, je dobré sa zamyslieť nad tým, aké vzťahy medzi sebou dnes budujeme. V dnešnej dobe sa vzťahy vďaka komunikácii zdajú jednoduchšie ako kedykoľvek predtým. Dvadsiate prvé storočie, éra nových možností, nám ponúka rozmanité spôsoby na vytváranie a zároveň prehlbovanie vzťahov. Nie je scestné sa pýtať, či môže virtuálne byť zároveň aj skutočným. Ktoré vzťahy, respektíve priateľstvá môžeme považovať za skutočné? Odpoveď D.A. Jonesa na túto otázku je naozaj zaujímavá „Priateľstvá postavené na vzájomnej užitočnosti nie sú skutočné priateľstvá. Skutočné priateľstvo je spoločným životným priestorom s ozajstným záujmom o dobro toho druhého.“ (Život v plnosti, s.54) Táto téza teda nevyklučuje „online komunikáciu“ ako neskutočnú/nepравdivú.

Problém tejto doby je však často vnímaný práve v prílišnej pohodlnosti a komfortnosti, na ktorú sme si zvykli. Dnešný človek sa stráni rozhodnutí, ktoré si vyžadujú zobrať na svoje plecia zodpovednosť, čo sa prejavuje napríklad v strachu mladých z manželstva či rozhodnutia mať deti. Pohodlný život nás učí, núti alebo vychováva premeniť svoj status v status snoba- človeka,

ktorý podľa Ortega nie je ochotný zobrať na plecia urodzenosť, čo zväzuje(Vzburá davov, s.15). Z čoho vyplýva, že sa bojí vykročiť, veci meniť a akceptovať následky za svoje činy.

Medzi jednotlivcami je často strach vykročiť a konať samostatne. Ľudia okolo seba vidia veci, ktoré si vyžadujú zmenu. Každý človek je originál, so svojimi ideálmi a snami je pozvaný meniť. Čo znamená meniť? Možno po zmene túžili aj Francúzi v roku 1789, keď sa niekde pri Bastille datuje začiatok Veľkej Revolúcie, snáď tej najznámejšej v dejinách. V ušiach sa lahodne nieslo „Sloboda, rovnosť, bratstvo“ ale v skutočnosti možno prišlo k väčšiemu prelomu. Ortega sa vo Vzburé davov vyjadruje, že revolúcia porušuje právo ľudstva na kontinuitu. To môže vysvetliť Nietzsche, podľa ktorého je človek bytosť s najdlhšou pamäťou, a to práve preto, že svojou existenciou nadväzuje na históriu, ktorá sa už stala. Každý človek žije svoj jeden život, ale môže čerpať zo života ostatných ľudí, môže sa poučiť, vyvarovať a prirodzene nadväzuje na kontinuitu histórie, ktorá sa hýbe bez ohľadu na ňho, jednotlivca. Čo sa však stane pri revolúcii? Zabehnutý systém, myslenie ľudstva sa ide zmeniť v priebehu niekoľkých mesiacov. Túto zmenu však spoločnosť s najväčšou pravdepodobnosťou nie je schopná akceptovať. Práve preto sa môže človek dostať jednoducho do začarovaného kruhu a kladie na seba i iných požiadavky, ktoré jednoducho nie je schopný splniť. Čo je teda riešením? Ako sa zmeniť a meniť bez radikálneho prístupu ako revolúcia?

Revolúcia či vzburá môže byť vo svojej podstate egoistická, často zameraná na uspokojenie vlastných potrieb, nie dobra spoločnosti. Pápež František vo svojej apoštolskej exhortácii Evangelii Gaudium hovorí, že stretávanie s Bohom nás oslobodí od zamerania sa na seba (Evangelii Gaudium s.8). Inými slovami je to stretnutie s jedinou Pravdou, čo nás premieňa a skrze nás má dopad aj na celú spoločnosť. Jones tiež hovorí, že je to práve hľadanie pravdy a radosť z myslenia a zdieľania pravdy, čo je integrálnou súčasťou ľudského šťastia (Život v plnosti, s.46).

Každý človek, jednotlivec je povolaný k hľadaniu a meneniu. Sme povolaný vystúpiť z davu a svoje pasivity. Svätý otec František hovorí, že nemôžeme v ohlasovaní (Pravdy) zostať paralyzovaný ľahostajnosťou(Evangelii Gaudium, s. 62). Ako to viackrát vyjadruje Ortega vo Vzburé davov, máme dve cesty- jednu s maximálnymi a druhú s minimálnymi požiadavkami. Som presvedčená, že cesta minimálnych požiadaviek je cesta masy, cesta, ktorou sa vydá spoločnosť, cesta, ktorou bola poznačená naša minulosť (za príklad mi môže poslúžiť zavedenie používania vulgárnej latinčiny) a bude ňou pravdepodobne poznačená aj naša budúcnosť. Cesta maximálnych požiadaviek je cesta zmeny, premeny myslenia a ochoty zohľadňovať dobro spoločnosti a nie len seba. Je len na nás, ktorú z týchto dvoch ciest si vyberieme. Cesta maximálnych požiadaviek vôbec nemusí byť príjemná, môže byť náročná a vyčerpávajúca, ako hovorí Jones: „Niekedy musíme prekonávať bolesť, zrieknuť sa pôžitku a to si vyžaduje odvahu, ak chceme žiť dobrý život a zdolávať ťažkosti.“ (Život v plnosti 42) Aj napriek tomu však verím, že cesta zmeny, maximálnych požiadaviek, nasedenia sa, nie je zbytočná a oplatí sa.

Sára Dobrovodská

LITERATÚRA

- JONES, D.A. 2010. *Život v plnosti*. Ivanka pri Dunaj. i: Kolégium Antona Neuwirtha
- BERGOLIO, J.M.2015. *Evangelii Gaudium* .Trnava. i: Spolok svätého Vojtecha
- ORTEGA y GASSET, J. 1994. *Vzbura davov*. Bratislava. i: Remidium